

LÄNSSTYRELSEN

Malmöhus län

Naturvårdsenheten

l:e b:insp Lars Knutsson

040 - 14 60 39

BESLUT

1988-02-05

Rek + mb

1 (2)

11.1211-3515-87

1284-204

Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Möllehässle i Höganäs kommun.
(2 bilagor)

GRUND FÖR BESLUTET

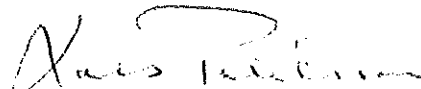
Möllehässle förklarades som naturreservat genom länsstyrelsens beslut den 27 juni 1956. Länsstyrelsen meddelade också föreskrifter för reservatet. Dessa har sedermera ändrats genom länsstyrelsens beslut den 5 oktober 1981.

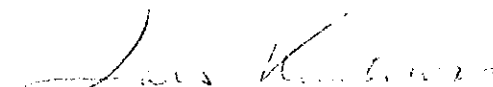
Länsstyrelsen har upprättat förslag till skötselplan för Möllehässle naturreservat. Skötselrådet har behandlat skötselplanen vid sammanträde den 4 mars 1987. Statens naturvårdsverk, kommunstyrelsen i Höganäs och skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län har yttrat sig över planen. Markägarna utom tre stycken tomtägare har godkänt planen. De sistnämnda har inte inkommit med yttranden. Deras områden berörs inte av naturvårdande skötselåtgärder.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen fastställer enl 9 § naturvårdsförordningen bilagda skötselplan, daterad den 5 februari 1988, (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet, se bilaga 2.

Lars Pålsson

Lars Knutsson

Bilagor

- 1 Skötselplan för Möllehässle naturreservat
- 2 Hur man överklagar

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET MÖLLEHÄSSLE

1 ALLMÄN BESKRIVNING SAMT MÅLSÄTTNING FÖR RESERVATETS SKÖTSEL JÄMTE FÖRESKRIFTER

1.1 Data

<u>Reservatets benämning:</u>	Möllehässle
<u>Kommun:</u>	Höganäs
<u>Fastigheter:</u>	Mölle del av 14:1 och 15:2 Möllehässle del av 5:4, 5:6, 5:8, 5:9 och 5:24 Krapperrup 19:1 del, 19:2, 14:2, 14:248, 14:254 och 24:4
<u>Läge:</u>	Området är beläget längs kusten mellan Mölle och Lerhamn Topografisk karta: 3B/3C Höganäs NO/ Helsingborg NV Ekonomisk karta: 3B 8j Krapperrup
<u>Areal:</u>	Ca 56 ha
<u>Naturvårdsförvaltare:</u>	Skogsvårdsstyrelsen
<u>Planförfattare:</u>	Lars Knutsson

1.2 Reservatsföreskrifter enligt länsstyrelsens beslut den 27 juni 1956 och den 5 oktober 1981

- Området får icke bebyggas
- Schaktning, fyllning, trädfällning eller annan därmed jämförlig åtgärd får endast undantagsvis vidtagas och icke på så sätt att åtgärden ändrar områdets karaktär.
- Växter eller djur inom området får icke skadas eller tagas därifrån. Jakt på vildkanin, kråkfågel och måsfågel är dock tillåten.

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

- Till skydd för klockgrodan (*Bombinator bombinus*) får de inom området belägna fem vattensamlingarna - nämligen en inom Mölle municipalsamhälle ungefär 100 meter norr om samhällets sydgräns, en på gränsen mellan Möllehässle och Vattenmöllan, två inom Vattenmöllan ungefär 75 och 100 meter söder om sistnämnda gräns och en inom Krapperup ungefär 300 meter söder om Vattenmöllans sydgräns - icke skadas eller förändras.
- Camping får icke förekomma inom området.
- I mån av markägarnas tillstånd äger allmänheten rätt att färdas över området, företrädesvis å där befintliga markvägar och stigar.

1.3 Naturförhållanden

Den ca 2.5 km långa kustheden söder om Mölle representerar en landskapstyp med mycket lång kontinuitet. Inom större delen av området har marken utnyttjats som betad strandfälad under många århundranden. Troligen har området samma utseende idag som under 1600-1700-talen. Redan 1951 fridlystes inom fäladen fem små grunda vattensamlingar. Denna lokal var den enda kända i landet för klockgrodan. 1956 utvidgades fridlysningsområdet genom att Möllehässle naturreservat bildades. Det nybildade reservatet kom därvid att omfatta hela kuststräckan från Mölle till Lerhamn. Fridlysningsbesluten kunde dock inte hindra klockgrodans försvinnande från området i början av 1960-talet. Under senare år har dock lyckade inplanteringsförsök av klockgroda gjorts i de ursprungligen fridlysta vattensamlingarna.

Den öppna betade fäladsmarken växlar med vindpinade snår av framför allt slån, hagtorn, vresros och en. Ibland uppträder också områden med glest växande buskar. Ett karaktäristiskt inslag är de många klapperstenspartierna som bl a i högre belägna delar minner om strandmalar från Litorinahavets tid.

Markvegetationen är artrik och mångformig med både torra och våta partier växlande mellan ängs- och hedkaraktär. Intressanta arter är bl a strandkål, skörbjuggsört, strandkrypa, salttåg, trift, vit och gul fetknopp samt Sankt Pers nycklar, majnycklar och nattviol.

Häckfågelfaunan i reservatet uppgår till ca ett 50-tal arter delvis typiska för den markanvändningstyp som Möllehässle utgör. De öppna buskmarkernas fåglar såsom hämpling, törnsångare och törnskata är vanliga på fäladen. Inom fuktiga områden påträffas bl a gulärta, sävsparv och kärrsångare. På den steniga havsstranden finns stenskvätta och skärpiplärka. Dessutom förekommer många änder och vadare bl a gravand, gräsand, tofsvipa, rödbena, strandskata, enkelbeckasin och större strandpipare.

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

Under hösten har reservatet stor betydelse som rastlokal för många flyttande fågelarter. Särskilt kan nämnas mindre sångsvan, prutgås, brushane, dvärgbeckasin, småspov, roskarl och kentsk tärna. Under vintern påträffas också ett stort antal övervintrare längs fäladens stränder bl a storskarv, kanadagås, småskrake samt tillfälligt kricka, bläsand och salskrake.

Inom området finns flera fornlämningar bl a rösen, gravhög och stenåldersboplatser. Vattenmöllan centralt i området innefattar en gammal kvarnanläggning. (Karta 5.)

Ytterligare information om reservatets naturförhållanden och markhistoria kan hämtas ur länsstyrelsens meddelande Nr 1983:3.

1.4 Kommunikationer

Området kan nås med bil i norr från Mölle, i söder från Lerhamn samt i öster från Vattenmöllan. I anslutning till östra delen av reservatet finns anlagd cykelled längs f d banvallen mellan Mölle och Höganäs.

2 DISPOSITION OCH SKÖTSEL

2.1 Övergripande mål för mark- och vegetationsvård

Målet för skötseln och vården av reservatet skall vara att bevara en öppen strandfälad med gles buskvegetation genom att bibehålla den beteshävd som området haft under mycket lång tid. Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt gamla hägnadssystem med buskridåer samt förekomster av buskar, buskage och träd som förekommer över hela fäladen. Höga träd får inte förekomma och buskarna får inte helt sluta sig över större ytor eller helt täcka hägnadssystemen. Vid åtgärder skall hela artvariationen hos buskar och låga träd bibehållas.

Dammarna med klockgroda skall skötas på det sätt som krävs för artens fortsatta existens i området: grunda vattensamlingar som inte helt får torka ut och där mindre klarvattenytor skall förekomma.

2.2 Skötselanvisningar

Åkermark

Åkermark inom reservatet bör skötas som traditionellt åkerbruk. Om åkermark nedlägges kan denna omföras till betesmark eller slåttermark.

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

Kreatursbete

De marker som idag betas inom reservatet skall årligen genom fortsatt hävd betas med nötkreatur, får eller häst eller sambete. Betesintensiteten får inte minskas. Antalet djur bör motsvara minst 30-40 vuxna nötkreatur.

Röjningar

Manuella röjningar av buskar och träd skall ske som ett komplement till betesvården. Variationen i artrikedom samt fler- och fullskiktning skall beaktas vid röjningarna. Med fullskiktning avses helt täckande lövverk från marken till den högsta busken eller det högsta trädets krontopp i ett bestånd. Sammanhängande snår skall undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Vid åtgärder skall nedanstående principer gälla:

- Träd och buskar högre än 1,5 m avlägsnas i första hand
- Högvuxna snår (> 1 m höjd) får inte vara större än 50 m². Vid röjning tas hela snår bort helt. Intressanta vindformade snår sparas.
- Svagt slutna snår röjes till ca 15 % täckningsgrad
- Vid utglesning skall utvecklade brynzoner bevaras
- Buskridåer längs reservatets östra gräns samt längs vissa stengården (se karta 2) lämnas orörda. Röjning av dessa kan i undantagsfall utföras i syfte att underlätta föryngring eller i de fall de tenderar att växa ut i betesmarken eller helt täcker stengårderna.
- Artvariation skapas, dock att enbuskar gynnas
- Björnbärssnår hålls tillbaka

Innan åtgärder utföres i busksnåren skall samråd ske med länsstyrelsen om vilka buskage som skall sparas eller röjas. Röjningarna skall utföras under höst eller vinter. Eventuellt gagnvirke från kraftiga buskar eller träd tillvaratas och borttransporteras. Röjningsris brännes på lämplig plats (ej på klapperstensfält) eller hopsamlas och flisas.

Sammanhängande större busksnår har redovisats på karta 2.

Slåtter

Slåtter skall tillgripas som komplement vid försvagad hävd inom områden där högvuxen vegetation inte är önskvärd (exempelvis nässel-

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

Dräneringsdiken

Flera dräneringsdiken från angränsande åkermarker mynnar i reservatet. Dikena skall rensas så att vattenflödet och eventuell över-
silning inom reservatet ökar bl a till de dammar som hyser klock-
groda. Vid åtgärder får inte dikena fördjupas. Rensningsmaterial
skall borttransporteras från reservatet. Lätt maskinell utrustning
typ traktorgrävare kan användas vid engångsinsatser. Underhållet
av dikena skall ske huvudsakligen manuellt.

Tomtmark (karta 4)

Tomtmark inom reservatet får disponeras som tomtmark av markägare-
ren.

Jakt

Enligt reservatsbestämmelserna får djur inom området icke skadas
eller tagas därifrån. Jakt på vildkanin, kråk- och måsfågel är
dock tillåten. Behovet av jakt och avskjutningens storlek bestäms
av markägaren i samråd med naturvårdsförvaltaren. Resultat av
jakten skall årligen rapporteras till länsstyrelsen.

Renhållning

Föreligger behov av sopkärl inom reservatet skötes dessa genom
kommunens försorg. Övrig renhållningsverksamhet som exempelvis
strandstädning skötes av naturvårdsförvaltaren. Strandstädningen
skall utföras kontinuerligt inom hela reservatet.

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren eller av naturvårdsförvaltaren utsedd person
ansvarar för tillsynen inom reservatet.

3. REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Friluftsanordningar

Speciella P-platser är f n ej behövliga. Möjlighet finns att
parkera bilar både vid södra och norra infarten till reservatet.
Besök sker i huvudsak till fots från Mölle och Lerhamn. Stig går i
nordsydlig riktning genom reservatets östra del. Speciell utmärk-
ning är ej nödvändig. Stängselgenomgångar har utförts där stigen
skär genom stängsel. Där stigen skär genom buskage skall vid
behov breddning ske med hjälp av häcksax.

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

och tistelbestånd samt hög vattenvegetation). Materialet hopsamlas och brännes på lämplig plats eller borttransporteras. Slåtter kan också tillgripas på f d åkermark. Slåttern utföres med slåtteraggregat på traktor. Inom fuktiga områden där bärigheten är låg, bör slåttern ske manuellt.

Slåtter får endast utföras under tiden juli - september.

Handelsgödsel

Handelsgödsling på obrutna grässvålar inom betesmarken bör undvikas.

Hägnadssystem (karta 3)

Vid nyhägnad bör stängselstolpar vara av ek. Stängseln bör vara uppbyggda av slanor och taggtråd (alt slät tråd). Vid bete med får används fårstängsel (nät). Anpassning sker till aktuellt djurslag. Fäladsmarken genomkorsas av flera gamla stengärden. Dessa bevaras på så sätt att de är väl synliga i terrängen. I anslutning till vissa stengärden förekommer buskridåer (se under röjning). Nedrasade stenar läggs upp på gårderna vid behov.

Grindar och övergångar genom hägnader anordnas på lämpligt sätt där så erfordras.

Vattensamlingar (karta 2)

Dammarna inom området skall skötas så att klockgrodans fortbestånd gynnas. Vid uppgrundning i dammarna kan vissa insatser krävas. Skötseln bör ske huvudsakligen manuellt. Vid större insatser kan i undantagsfall lättare maskinell utrustning komma ifråga. Åtgärder får endast ske under november-mars. Dammarna får inte fördjupas. Endast vegetation eller gyttja får tagas därifrån. Viss dämning kan ske av naturliga dräneringssystem för att garantera en permanent vattenhållning i dammarna. Före åtgärder skall samråd ske med länsstyrelsen.

Klockgrodans miljökrav

- * Grunda dammar med måttlig vegetation
- * Permanent vattenförande dammar under hela sommarhalvåret
- * Beroende av klarvattendammar
- * Känslig för dålig vattenkvalitet (huvudsakligen yngel)
- * Värmekrävande vid reproduktion
- * Låg vegetation runt dammarna för att uppnå maximalt solexponerade strandzoner.

1988-02-05

11.1211-3515-87
1284-204

Information

Informationsskyltar av svensk standard (SIS 03 15 22) skall vara uppsatta vid alla infarter till reservatet, se karta 4.

4 FINANSIERING OCH ANSVARFÖRDELNING

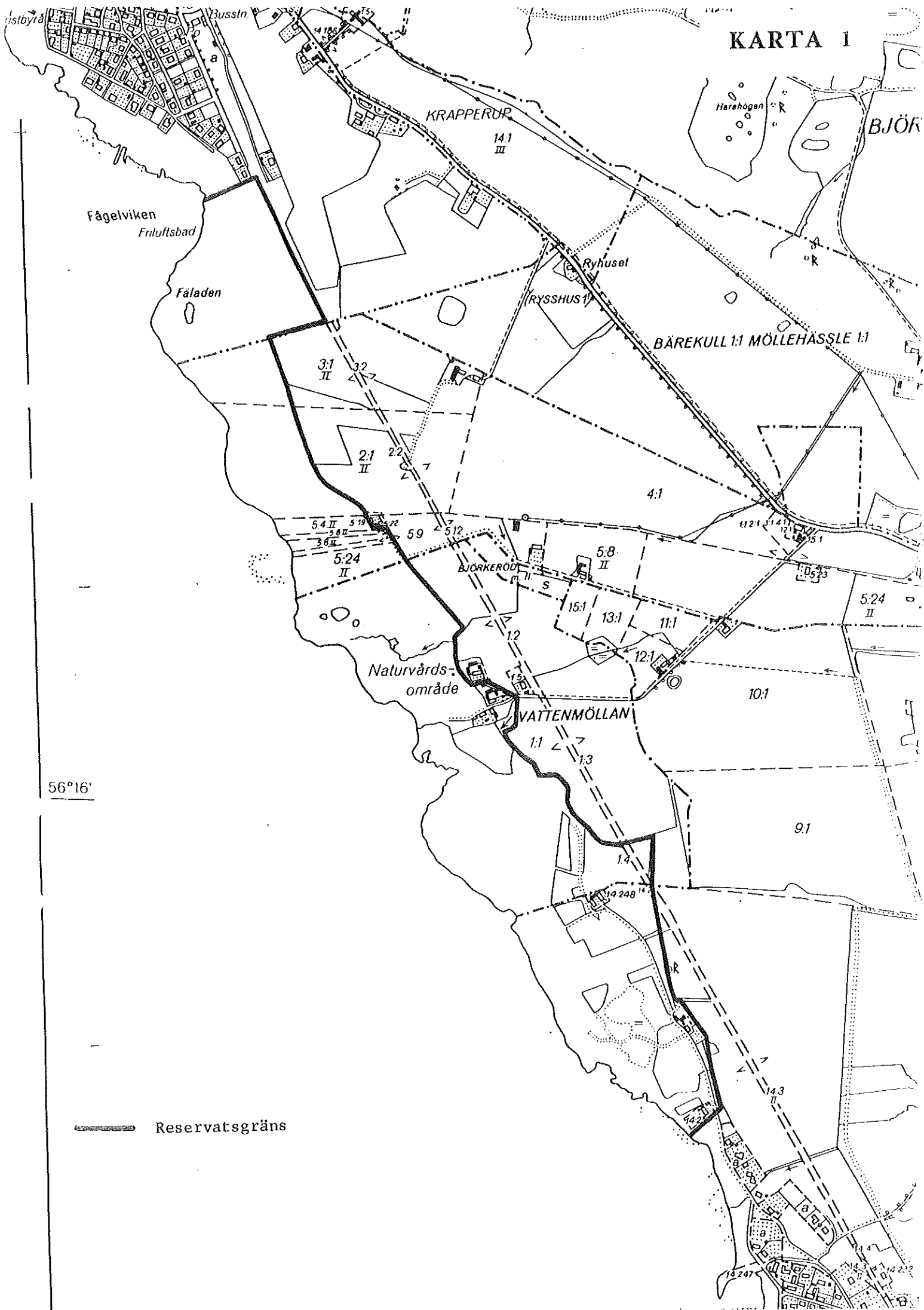
Skötsel av åkermark samt skötsel och löpande underhåll som direkt hänför sig till den normala driften av beteshävd i området åvilar markägaren. Naturvårdande åtgärder såsom röjningar, risdragning, slåtter, större reparationer av grindar och gångar, nyhågnad, reparationer av stengården samt åtgärder i dammarna åvilar naturvårdsförvaltaren.

- Antalet beredskapsdagsverken i form av engångsåtgärder (istandsättningsåtgärder) beräknas uppgå till ca 200.
- Materielkostnad vid eventuell nyhågnad beräknas uppgå till högst ca 10 000 kronor
- Maskinkostnader i dammarna av engångskaraktär: Bidrag har bekräftats från WWF med högst 7 000 kronor.
- Antalet beredskapsdagsverken i form av underhållsåtgärder beräknas uppgå till ca 100 vart 5:e år.

5 KARTOR

1. Reservatets omfattning
2. Sammanhängande busksnår och buskridåer samt vattensamlingar och kärr
3. Hågnadssystem
4. Tomtmark, stigsystem samt informationsskyltar.
5. Fornlämningar.

KARTA 1

56°16'

Reservatsgräns

KARTA 2

Fågelviken
Fritidssbad

Fälader

KRAPPERUP

14:1
III

Ryhuset

RYSSHUS 1

BÄREKULL 1:1 MÖLLEHÄSLE 1:1

3:1
II

3:2

2:1
II

2:2

7

4:1
II

5:18

5:22

5:9

5:12

5:24
II

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Naturvårds-
område

BJÖRKERÖD
m. II

5:8
II

15:1

13:1

11:1

12:1

10:1

9:1

8:1

7:1

6:1

5:1

4:1

3:1

2:1

1:1

VATTENMÖLLAN

1:1

1:2

1:3

1:4

1:5

1:6

1:7

1:8

1:9

1:10

1:11

1:12

1:13

1:14

1:15

56°16'

Reservatsgräns

Busk och trädridåer

Sammanhängande busksnår

Vattensamlingar och fukt-
områden

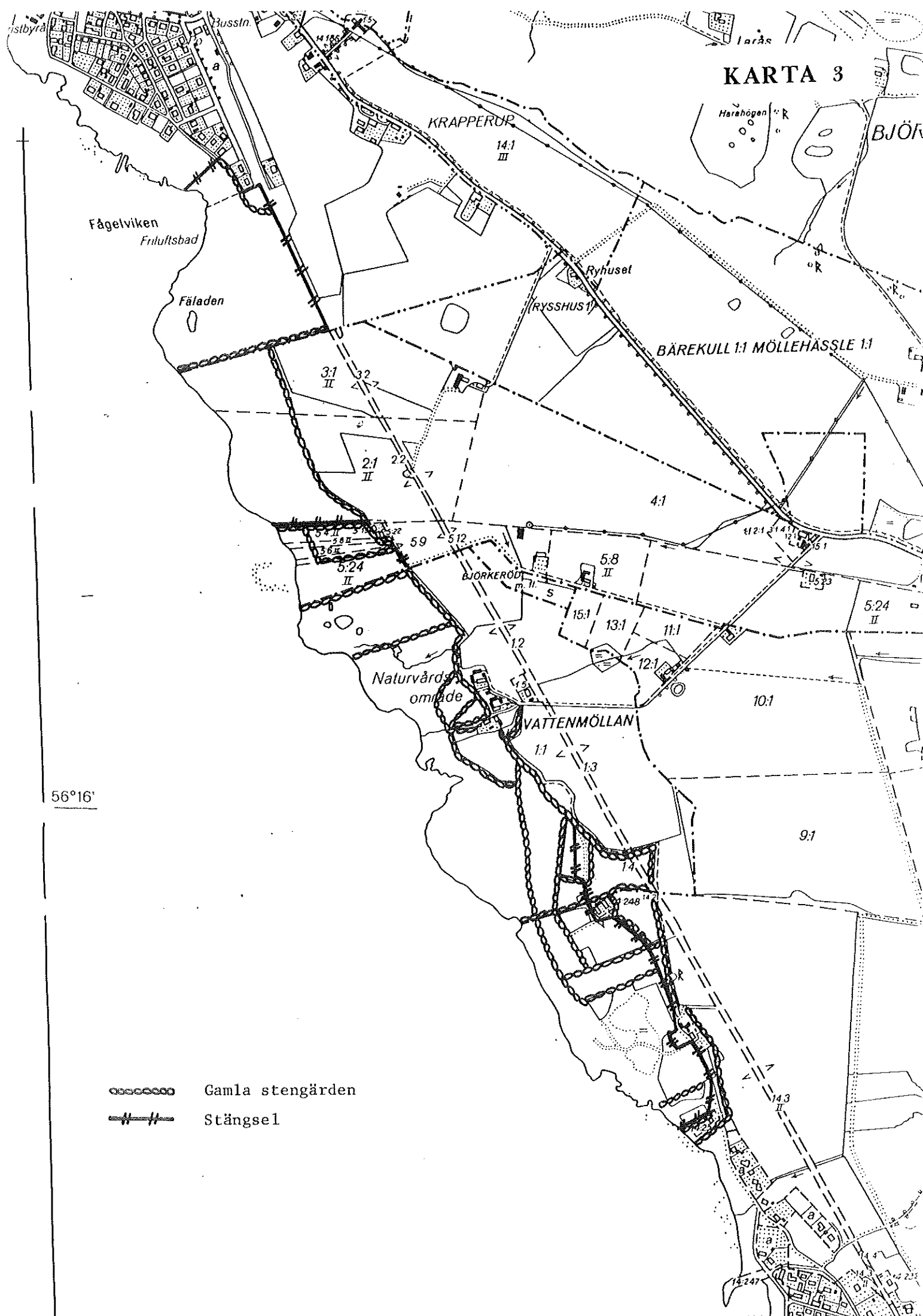

Åker

Övrig öppen mark

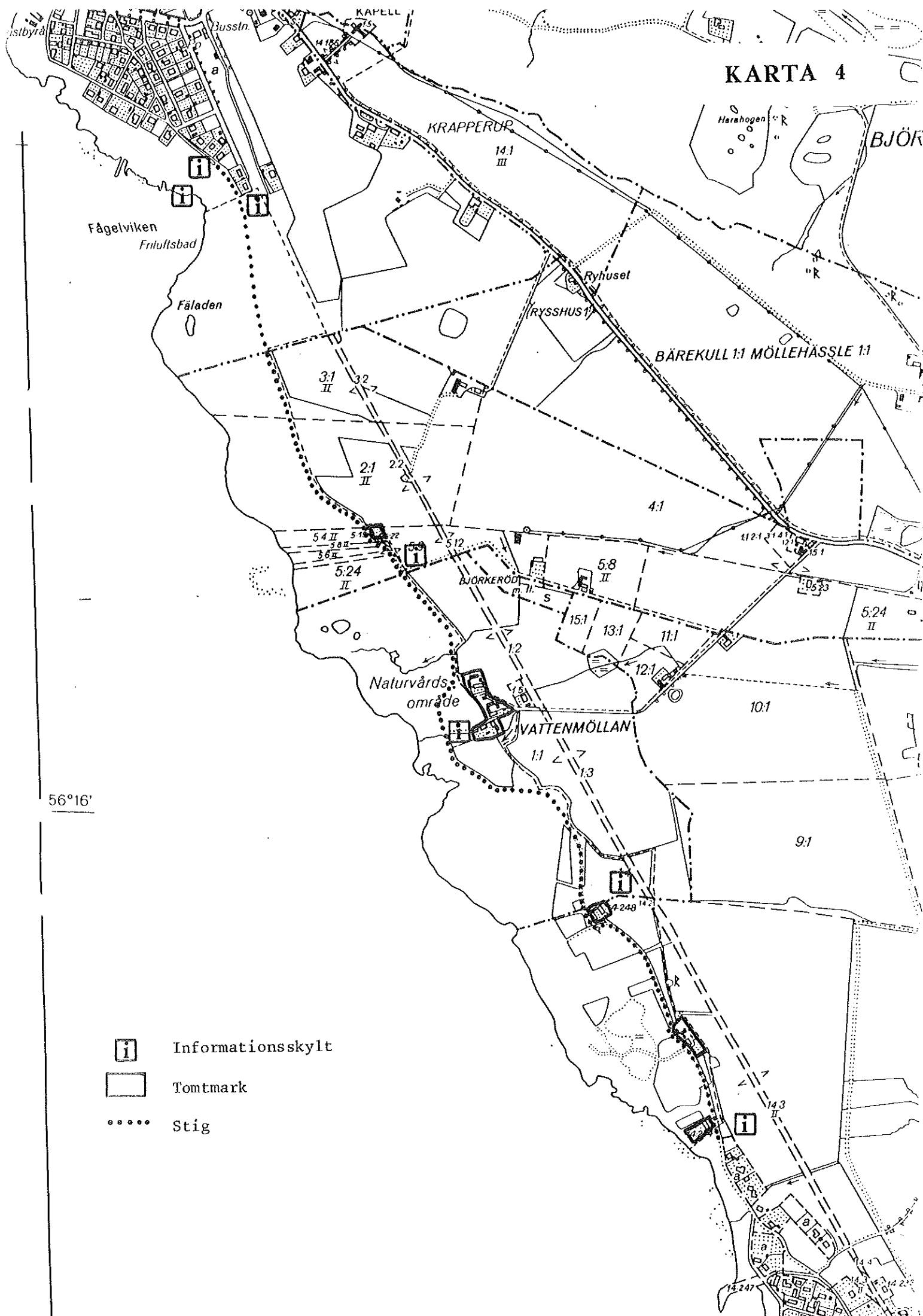
KARTA 3

56°16'

~~~~~ Gamla stengärden
 - - - - - Stängsel

KARTA 4

56°16'

- i Informationsskylt
- Tomtmark
- ..... Stig

KARTA 5

Fågelviken
Friluftsbad

Fälåden

KRAPPERUP

141
III

Ryhusel

(RYSSHUS 1)

BÅREKULL 1:1 MÖLLEHÄSLE 1:1

3:1
II

3:2

2:1
II

2:2

7

4:1

1

5:4 II

5:10 II

5:22

5:9

5:12

3:6 II

5:24

II

BJÖRKERÖD

II

5:8

II

15:1

13:1

11:1

12:1

1:05 23

12

13

14

15

VATTENMÖLLAN

1:1

1:3

10:1

9:1

Naturvårds-
område

2

3

4

5

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

14 247

14

14

14 248

14

14

56°16'

1. Rösen (247)*
2. Gårdstomt Vattenmöllan (269)*
3. Stenåldersboplats (86) *
4. Fyndplats för svärd (80)*
5. Hög (79)*

— Reservatsgräns

*) (247) länsstyrelsens fornmin-
nesarkiv